

در اجلاس سران حوزه دریای خزر در آستراخان روسیه چه گذشت؟

نشست سران حوزه دریای خزر در روسیه در حالی برگزار شد که از "فرصت جدید ایران در حوزه خزر" صحبت میشد. اما دغدغه ایران و روسیه تأمین امنیت خزر و عدم حضور نیروهای نظامی بیگانه بود.

ملاقات حسن روحانی و ولادیمیر پوتین در آستراخان، ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۴

چهارمین نشست سران خزر در روز دوشنبه (۷ مهر / ۲۹ سپتامبر) در آستراخان روسیه تحت تدابیر شدید امنیتی برگزار شد. یک خبرنگار محلی به دویچه‌وله گفت انتخاب شهر بندری آستراخان به دلیل قدمت تاریخی و ارتباط نزدیک آن با دیگر کشورهای ساحلی بسیار **سنجیده بود**.

این خبرنگار در ادامه میگوید روحانی، رئیس جمهور ایران در بدو ورود در جمع ایرانیان مقیم آستراخان حاضر شد. وی سپس در مراسم رهاسازی نوزادان ماهیان خاویاری شرکت کرد و با پوتین ملاقات کرد.

گفتنی است برای نخستین بار روسای جمهور شرکتکننده در اجلاس به عنوان اقدامی نمادین برای حفظ منابع این دریا تعدادی بچه‌ماهی خاویار پرورش یافته در مرکز ویژه پرورش ماهی آستراخان به دریا انداختند.

در حاشیه نشست، حسن روحانی با الهام علیاف، رئیس جمهور آذربایجان نیز ملاقات کرد.

روحانی: ورود نیروهای نظامی بیگانه به خزر ممنوع شود

روحانی در سخنرانی خود مسئله "امنیت و همکاری‌های جمعی در برقراری آرامش و ثبات در منطقه دریای خزر" را یادآور شد و گفت: «اجازه ندهیم دریا و سواحل آن که اهمیت ویژه‌ای برای کشورهای ساحلی دارد، محل ترکتازی افراط‌گری و تروریسم، مواد مخدر و جنایات سازمان یافته شود.»

رئیس جمهور ایران تأکید کرد که تدوین کنوانسیون رژیم حقوقی اقدامی کلیدی برای همکاری در خزر است اما تا آن زمان معاهدات موجود، مبنای همکاری خواهد بود.

روحانی گفت تضمین صلح، ثبات و امنیت در خزر در گرو اصول بنیادینی چون "پرهیز از ورود به رقابت‌های تسلیحاتی"، "خودداری از کاربرد نیروهای مسلح" و "ممنوعیت حضور نیروهای نظامی بیگانه" خواهد بود.

ملاقات حسن روحانی و الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان در حاشیه اجلاس آستراخان در ۲۹ سپتامبر ۲۰۱۴

"فرصت جدید ایران در حوزه خزر"

الهه کولایی استاد دانشگاه و کارشناس حوزه خزر در مقاله‌های که در ایرنا منتشر کرده از "فرصت جدید ایران در حوزه خزر" مینویسد.

خانم کولایی تاکید میکند: «اکنون فضای بهبود روابط ایران با جامعه جهانی به ویژه کشورهای غربی در شرایط تشدید اختلاف میان روسیه و کشورهای غربی به ویژه ایالات متحده آمریکا می‌تواند فضای این مذاکرات را تحت تأثیر قرار دهد.»

خانم کولایی در مقاله‌اش تاکید میکند ایران باید از همه ظرفیت‌ها و امکانات خود در مذاکره با کشورهای ساحلی بهره‌گیرد.

نشست سران کشورهای حوزه دریای خزر گرچه تابحال منجر به تعیین رژیم حقوقی نیانجامید اما دستاوردهایی را هم بار آورده است. مهمترین دستاورد، توافقنامه باکو بود که برای تعیین عرض ۲۵ مایل به عنوان منطقه حاکمیت کشورها را مشخص کرد.

در طول دو دهه گذشته توافقی‌هایی در **مسائل زیست محیطی**، شیلات، کشتیرانی و ممنوعیت صید پنج ساله ماهیان خاویاری بدست آمده است.

در اجلاس آستراخان توافقی‌نامه‌هایی نیز در زمینه "پیشگیری و واکنش به شرایط اضطراری در دریای خزر" و "حفاظت و بهره‌برداری بهینه از منابع زنده آبی دریای خزر" امضا شد. بر اساس این توافقی‌نامه‌ها کشورهای ساحلی دریای خزر موظف خواهند بود به پرورش و توسعه ذخایر این ماهیان اقدام کنند.

حفظ امنیت در دریای خزر مهمتر از تعیین رژیم حقوقی

برخی از ناظران روس از نزدیکی مواضع و دیدگاه‌های روسیه و ایران در امور خزر صحبت میکنند. سیاست دولت روسیه در قبال دریای خزر تحت تأثیر شرایط منطقه‌ای و بین‌المللی جدید قرار گرفته است.

روسیه بجای تعیین رژیم حقوقی دریای خزر و تقسیم کامل این دریا بین کشورهای ساحلی، تامین امنیت دریا و حفظ ثبات آن را مطرح میکند. اولویت برای روسیه نه تعیین رژیم حقوقی دریا بلکه تامین امنیت خزر است.

روسیه در نظر دارد خود امنیت و ثبات دریای خزر را تامین کند و همچون ایران به شدت مخالف حضور نیروهای خارجی و بیگانه در خزر است.

بنا به گفته برخی صاحب‌نظران روس، در گفته‌های مسئولین ایرانی و روسیه اولویت موضوع نشست آستراخان "رژیم حقوقی دریای خزر" نبوده است. اما یوری اوشاکوف دستیار رئیس جمهوری روسیه اعلام کرد که کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر در نشست آتی سران که در سال ۲۰۱۵ در قزاقستان برگزار خواهد شد، بعید نخواهد بود.

در ظرف دو دهه گذشته تاکنون ۲۸ نشست گروه کاری خزر در سطح معاونان وزیران امور خارجه برگزار شده است.

بیشتر کارشناسان امور خزر اتفاق نظر دارند که تا تکمیل رژیم حقوقی این دریا راه زیادی باقی است. اختلاف دیدگاه بر سر تعیین مرز آبی بویژه در بخش جنوبی خزر بین ایران، آذربایجان و ترکمنستان یکی از بزرگترین موانع تبیین رژیم حقوقی کامل و پنج‌جانبه شده است.

روسای جمهوری‌های ایران، روسیه، قزاقستان، ترکمنستان و آذربایجان در پایان نشست سران کشورهای ساحلی خزر بیانیه مشترک همکاری کشورهای ساحلی خزر را امضا کردند. اما مهمترین موضوع یعنی تقسیم دریا و تعیین مرزهای آبی آن را لاینحل گذاشتند و به نشست آتی سران در سال ۲۰۱۵ در قزاقستان موکول کردند.

تاریخ 29.09.2014

نویسنده TS

موضوع‌های مرتبط ترکمنستان محیط زیست دریای خزر

کلیدواژه‌ها دریای خزر رژیم حقوقی خزر آستراخان

به اشتراک بگذارید ارسال صفحه Facebook Twitter Google+ بیشتر

نظرات شما: نظر تان را با ما در میان بگذارید

چاپ چاپ مطلب

لینک کوتاه شده http://dw.de/p/1DND7

از همین ستون

تجمع در اویش مقابل دادگستری و گفت‌وگو با نماینده وزیر 28.09.2014

حدود هزار نفر از در اویش گنابادی مقابل دادگستری تهران تجمع کردند. بنا بر گزارش‌ها فرستاده وزیر دادگستری از تجمع‌کنندگان خواسته است "یک هفته فرصت بدهند تا مطالبات در اویش در جلسه با قوه قضاییه و رییس مجلس بررسی شود".

سفر رئیس جمهور ایران به آستراخان روسیه 28.09.2014

حسن روحانی، رئیس جمهور ایران، به آستراخان روسیه رفته تا در چهارمین اجلاس رهبران کشورهای حاشیه دریای خزر شرکت کند. مسائلی مانند رژیم حقوقی خزر، منابع خاویار و اکوسیستم این دریاچه مباحث این اجلاس خواهند بود.

دور بعدی مذاکرات اتمی: دو هفته

مذاکرات ۱۰ روزه ایران و گروه پنج به علاوه یک در نیویورک، عباس عراقچی عضو ارشد تیم مذاکره‌کننده ایران اعلام کرده که دور بعدی این مذاکرات تا دو هفته دیگر در ژنو یا وین برگزار خواهد شد.